

Erik M Olsson

Svar över skrivelse rörande matavfallsinsamling

I enlighet med Tyresö kommuns avfallsplan 2008-2020 (fastställd av kommunfullmäktige 2009-02-19, reviderad 2011-09-27) arbetar vi för att senast 2015 samla in minst 40 procent av matavfallet från hushåll och butiker, samt fett och hushållsavfall från restauranger och storkök i Tyresö kommun. Insamlingen sker för att avfallet ska återvinnas genom biologisk behandling så att växtnäring och energi tillvaratas. Tyresös avfallsplan bygger på EU:s avfallshierarki, den så kallade avfallstrappan som sedan länge är en allmänt accepterad och frekvent använd strategi för avfallshandling i såväl Sverige som Europa. Avfallshierarkin är även helt i linje med miljöbalkens resurshushållningsprincip.

Efterfrågan på matavfall expanderar i Sverige, till följd av en växande marknad för biogas i landet. En stor del av potentialen för biogasproduktion finns idag i hushållens avfallspåsar, närmare bestämt i hushållens matrester. I rapporten *Den svenska biogaspotentialen från inbemska restprodukter* (Linné m.fl. 2008) presenterades en beräkning av potentialen för insamlade mängder matavfall i Sverige, med hänsyn tagen till dagens tekniska och ekonomiska förutsättningar. Beräkningen visade att det skulle vara möjligt att röta 60 procent av allt matavfall i Sverige, vilket skulle ge en energimängd nära 760 GWh årligen. Den totala biogaspotentialen från allt matavfall i Sverige uppgår till 1346 GWh/år.

Sverige har ett nationellt miljömål om att senast år 2018 samla in minst 50 % av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger för att kunna behandlas biologiskt, så att växtnäringen i det kan tas tillvara. Närmare 160 kommuner erbjuder sina kommuninvånare att separat samla in sitt matavfall för central biologisk behandling och ett flertal kommuner planerar att införa matavfallsinsamling.

Det finns en samhällsekonomisk nytta i att ta tillvara på näringsämnen från matavfall, för att minska beroendet av fossila bränslen och för att återföra näringsämnen till jordbruket och därigenom sluta kretsloppet. Genom att röta matavfall istället för att kompostera det kan energi utvinnas i form av biogas. Av rötresten produceras KRAV-godkänt biogödsel som kan återföras och användas i skogsbruk och på åkermark. Biogasen kan användas till produktion av el och värme, men i synnerhet till fordonsbränsle. Växtnäringen och möjligheten att ersätta fossilt bränsle inom transportsektorn utnyttjas inte om matavfallet istället eldas upp med övrigt hushålls-

avfall. Nyttjande av dessa avfallsresurser innebär samtidigt att klimatpåverkan från avfalls- och transportsektorn kan minskas. En påse rötat matavfall kan nämligen driva en biogasdriven personbil 2,5 kilometer!

Det är endast 140 literskärll som nyttjas för matavfallsinsamlingen vilket också är den minsta kärllstorlek som finns tillgänglig för de tekniklösningar med fordonstömning som tillämpas i nuläget. Om kärlet är mindre blir det för ostadigt och om det är större blir det för tungt att hantera, så ditt önskemål om ett avfallskärl på max 5 liter har vi ingen möjlighet att tillmötesgå. Trots att ett 140 literskärll kan ses som en omöjlighet att fylla för ett litet hushåll så vill vi påtala att många bäckar små bildar stor å. Storleken på detta kärll är även medvetet valt för att kunna tillämpas för majoriteten av alla enbostadshushåll utan att kärlet blir överfull mellan normala hämttillfällen, en gång per vecka under april – september samt en gång var 14:e dag under övriga delen av året. Vad avser kostnadstäckning för matavfallsinsamlingen så innebär nuvarande taxemodell att de hushåll som inte väljer att delta i matavfallsinsamling får en högre hämtavgift för sitt ordinära hushållsavfall och får således bära en större del av den merkostnad som insamling av matavfall som helhet innebär.

Med vänlig hälsning

Suzette Westling,
Projektledare Matavfall

08-5782 91 26

Suzette.westling@tyreso.se

Till kommunstyrelsen i Tyresö

Ett par trycksaker *Tack för maten!* har kommit från Tyresö Kommun. Det skall till att insamla hushållens matavfall. Vilka beslut ligger bakom detta? Är det sunda förnuftet med logiska ekonomiska och/eller ekologiska kalkyler som ligger bakom beslutsunderlaget? Eller ett visionärt beslut med grön anstrykning. Vad gäller visioner citerar jag delar av ett citat av skådespelaren Erland Josephson, som f.d. skol – och kulturminister Bengt Göransson med gillande citerar i sin bok, (2010), **Tankar om politik** sid. 125. [...] Visioner är något som idélösa medelmåttor avkräver andra. [...] En uppfattning som jag delar! Eller är det ett utbrott av den nya bokstavssjukdomen **PKI**, (Politisk Korrekt Idioti), d.v.s. intellektuell enfald. Politik är att vilja är också något som politiker hävdar utan att ställa klara krav på kunnande.

Det påstås att vi slänger 70 kg/person matavfall per år. Jag antar att det är medelvikten på det avfall som slängs i uppsamlingspåsen. I så fall bör man vara medveten om att vikten är till 70 % vatten ur vilket det endast kan framställas vätgas – som ju inte är avsikten - . Råvaran för vätgas får man betydligt billigare ur närmaste vattenkran eller vattendrag. Således väger råvaran för den gas som är avsikten att utvinnas ur 21 kg/person. Vatteninnehållet blir då att betrakta som en transportförlust.

Då ställer jag nästa fråga. Hur mycket energi får man ut ur dessa 21 kg omvandlat till wattsekunder, wattminuter eller wattimmar? (Jag föredrar denna elektriska enhet, då jag i 75 år arbetat med el i olika former, både som hobby och yrke. Det började med att jag lärde mig radioteknik som 12-åring 1937).

Vad finns det för ekonomiska kalkyler bakom omvandlingen av matavfallet till gas? Först har man en kostnad av administration. Sedan är en kostnad för uppsamlingskärlet (enligt uppgift 400 kr.) och d:o påsar. Hämtningskostnad (transportkostnad). Förgasningsprocessen. Rening av rågasen. Komprimerig i lämpligt kärl. Omhändertagande av restprodukter. Försäljning. Priset till förbrukare måste, som jag ser det, bli så högt, att det blir omöjligt att uppnå ett nollresultat. Dessutom utlovas en vinst per deltagare, att utdelas genom nedsättande av den ordinarie avfallsavgiften med 306 kr.! Betyder det, att den ordinarie avfallsavgiften har ett påslag på priset för att betala underskottet för insamlingen av hushållens matavfall? Det finns anledning att påminna om ordspråket *Fan tro't sa Rellingen!*

Vore det inte mera rationellt, att som i dag låta matavfallet alstra värme, som annat avfall, i värmeverken?

Då jag, som änkeman, normalt har ett matavfall på mindre än ett hekto/vecka, vore jag tacksam att få ett mycket mindre avfallskärl på max. 5 liter.

Erik M Olsson

Hållstigen 4, Tyresö

E-post: emon@tele2.se